

ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

ΣΥΜΠΡΟΘΙΑ ΤΩΝ ΕΜΜΙΑ ΚΕΡΚΥΡΑ

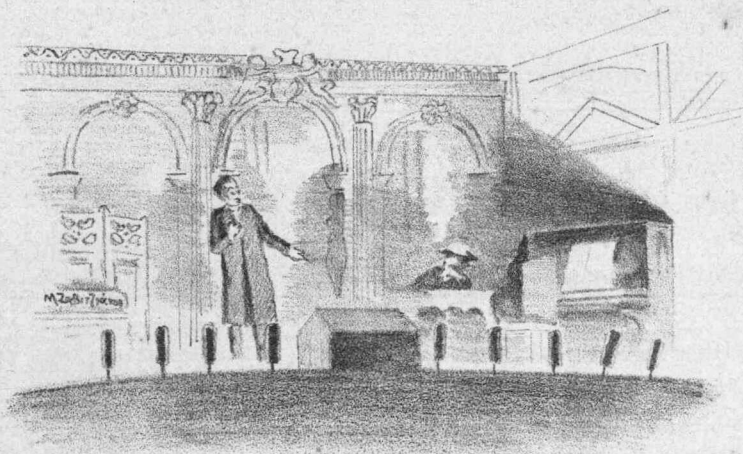
Περιεχόμενα

Είρ. Δεντρινού. Περιμένοντας τὸν Πρίγγηπα (διάλογος με εικόνα Μ. Ζαβιτζιάνου.)	Χ. Χρηστοβασιλή. Ὁ Μπέης καὶ τὰ σεράγια του (ποίημα.)
Ἰδάν Τουρχένιερ. Ὁ διακονάρης (πεζὸ τραγούδι.)	Λ. Μαβίλη. Κολοῖός καὶ Τεῦνος (ἀνεκδ. ἐπιγράμμα.)
Μ. Ζαβιτζιάνου. Εἰκόνα (σελ. 120).	Μ. Ζαβιτζιάνου. Εἰκόνα (σελ. 128.)
Α. Μανούσου. Ὁ Νικολῆς κόκκαλο (διήγημα.)	• Dostoyewski. Ὁ ἄντρας τῆς Ἀκούλκας (διήγημα μετάφρ. Σ. Λευτεριώτη.)
Shakespeare. (Ἄμλετ, Πρ. Γ'. Σκ. Α'. (μετάφρ. Κ. Θεοτόκη.)	Σπ. Νικοκάβουρα. Προσευχὴ στὴ Μούσα, Ἔρωσ καὶ θάνατος (σονέττα.)
Είρ. Δεντρινού. Σατυρικά ἐπιγράμματα.	

ΚΕΡΚΥΡΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ Σ. ΛΑΪΤΖΑ

1916.

ΠΕΤΑΧΤΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΣ

ΠΕΡΙΜΕΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΠΡΙΓΚΗΠΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Κα ΜΙΖΕΡΙΔΗ	52 χρόνων	
Κος ΜΙΖΕΡΙΔΗΣ	58 χρόνων	
ΜΑΙΡΗ ΜΙΖΕΡΙΔΗ	25 χρόνων	} Θυγατέρες τους
ΤΟΥΤΟΥΛΑ ΜΙΖΕΡΙΔΗ	23 χρόνων	
ΛΙΔΙΚΑ ΜΙΖΕΡΙΔΗ	48 χρόνων	
ΑΝΝΕΤΑ υπηρέτρια	14 χρόνων	

Μία κάμαρη απλούστατη· ένα μεγάλο τραπέζι· στη μέση, καρέκλες, μία παλιά πολυθρόνα, ένα ντιβανάκι· στην άκρη. Ἀπάνου στο τραπέζι ὅ,τι χρειάζεται γιὰ γράψιμο. Ἡ Κα Μιζερὶδὴ καθισμένη στο τραπέζι γράφει. Δεξιὰ κι' ἀριστερά της ἡ Τουτούλα καὶ ἡ Μαίρη.

Σιμά στο παράθυρο καθισμένη ἡ Λιδίκα κεντάει. Εἶναι ὅλες ντυμένες μὲ φορέματα τοῦ σπιτιοῦ, καὶ μάλιστα μὲ κάποια ἀκαταστασία, ποῦ δείχνει πῶς πιγμένες σὲ βιαστικὴ δουλειὰ δὲν ἔλαβαν καιρὸ νὰ συλλογιστοῦν τὸν ἑαυτοὺς.

Κα ΜΙΖΕΡ. Νομίζω, ποῦ, ἀφοῦ γιὰ τὸ τσάι προστέσουμε τὰ πιτυροῦ καὶ τὰ σάντγουίτς, δὲν εἶναι ἀνάγκη ἀπὸ τίποτα ἄλλο.

ΜΑΙΡΗ. Ἐγὼ, μαμά, τὰ σάντγουίτς τὰ προτιμῶ μὲ τὴ σαμπάνια.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. Δὲν ἔχεις δίκιο· μὲ τὸ τσάι πᾶνε καλῆτερα· τὴ σαμπάνια θὰ τὴ δώσουμε στοῦ ὕστερο.

Κα ΜΙΖΕΡ. 'Αφήστε τις κουβέντες· δὲν ἔχουμε καιρό· ἔπειτα βλέπουμε μὲ τί σειρά θὰ τὰ σερβίρουμε· πῆστε μου μονάχα ἂν λησμόνησα τίποτα. Δὲ φαντάζεστε πόσο θὰ πλέρωνα νᾶξερα ποῖο γλυκὸ περισσότερο ἀρέσει τοῦ Πρίγκηπα, γιὰ νὰ φροντίσω νὰ μὴ μᾶς λείψει.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. 'Αλήθεια, αὐτὸ εἶναι σπουδαῖο· θᾶπρεπε νὰ ρωτήσουμε κάποιον ἄνθρωπο τοῦ πλάτιου.

ΜΑΙΡΗ. Νομίζεις, πῶς ὁ Πρίγκηπας λέει στοὺς ἀνθρώπους του τὰ γούστα του; φαίνεται πῶς δὲν ἔχεις ἰδέα ἀπὸ ἐτικέτα αὐλῆς.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. (Εἰρωνικά.) 'Εσὺ μονάχα ξέρεις, γιὰτὶ βλέπεις, δὲ λείπεις ἀπὸ τὸ παλάτι!

Κα ΜΙΖΕΡ. Θὰ πάψετε νὰ γρινιάζετε, ναὶ ἢ ὄχι;

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. Δὲ μπορῶ νὰ ὑποφέρω τὰ παράξενα· δὲν ἐπῆγε ποτέ της στὸ παλάτι, δὲν εἶδε ποτέ της ἀπὸ κοντὰ βασιλόπουλο, καὶ μιλεῖ γιὰ τὴν αὐλή, σὰ νᾶτανε, τὸ λιγώτερο, Κυρία τῆς Τιμῆς. Φουρκίζεις ἢ δὲ φουρκίζεις;

Κα ΜΙΖΕΡ. Νὰ γνωρίζαμε κανέναν ποῦ νὰ τὸν τιμᾶει ὁ Πρίγκηπας μὲ τὴ φιλία του, θὰ μπορούσαμε νὰ πληροφορηθοῦμε ἀπ' αὐτόν.

ΜΑΙΡΗ. 'Αν παρακαλοῦσαμε τὴν Κ^α Κοσμίδα νὰ ρωτήσῃ τὴ φίλη της Κ^α Εὐκολοπούλου, ποῦ εἶναι ἐρωμένη τοῦ ὑπασπιστῆ τοῦ Πρίγκηπα! 'Εξοχη ἰδέα· τί λέτε;

ΛΙΑΙΚΑ. Θαυμάσια! γιὰ νὰ γελάει ὁ κόσμος μὲ μᾶς. Νὰ ἀνακατέψουμε μισὸ ντουιᾶ, γιὰ νὰ φτάσουμε στὴν ἐρωμένη ἐνὸς ὑπασπιστῆ. Κι' ὅλη αὐτὴ ἢ ἀγωνία γιὰ νὰ μάθουμε ποῖο γλυκὸ ἀρέσει περισσότερο τοῦ Πρίγκηπα, νὰ τοῦ τῶχουμε ἔτοιμο. Πράγματα ἐξωφρενικά!

ΜΑΙΡΗ. Μὰ ἐσένα ὅλα σοῦ μυρίζουν. 'Αν ἀκούαμε τὰ λόγια σου, θὰ ζούσαμε σὰν τὴ Σταχτοπούτα τοῦ παραμυθιοῦ. Θᾶχαμε μιὰ δυὸ γνωριμιές καὶ κανεὶς δὲ θὰ μᾶς λογάριζε.

ΛΙΑΙΚΑ. Θὰ κρατούσαμε καλῆτερα τὴ θέση μας.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. Ποιὰ θέση μας; 'Εκείνη ποῦ δὲν ἔχουμε; 'Αν δὲν ἐκάναμε χίλιους τεμενάδες στὸν ἕναν καὶ στὸν ἄλλο, βέβαια ποῦ μὲ τὸ ὑπαλληλικὸ τοῦ μπαμπᾶ στὸ 'Υπουργεῖο καὶ τὶς πενήντα χιλιάδες (ἀδιάφορο ἂν ἀφίνομε τὸν κόσμον νὰ πιστεῦει πῶς εἶναι ἕκατό) ποῦ ἐπῆρε προῖκα ἢ μαμᾶ, δὲ θὰ ἐρχόντανε στὸ μεθουριανό μας τσαῖ ὁ Πρίγκηπας.

ΜΑΙΡΗ. 'Η σοῦ φαίνεται μικρὸ πρᾶμα ἐσένα, ποῦ μᾶς κάνεις τὴ σοφή,

νᾶρθῃ ἕνας κοτζᾶμ Πρίγκηπας, γιὸς Βασιληᾶ, στὸ σπίτι τοῦ Κου καὶ τῆς Κ^α Μιζεριδῆ; Θὰ ἰδεῖ; νὰ μᾶς ἀνοιχτοῦν ἀμέσως ὅλα τὰ σαλόνια στὴν 'Αθήνα.

Κα ΜΙΖΕΡ. 'Αφήστε τὴ Λιλίκα· τίς ξέρουμε τίς σκουριασμένες ἰδέες της· καὶ βοηθήστε νὰ τελειώσουμε· Δὲ βαστάω πιά· εἶμαι στὸ πόδι ἀπὸ τίς πέντε τὸ πρωί, γιὰ νὰ τὰ προστάσω ὅλα.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. 'Εγεί δίκηνη ἢ Μαμᾶ. Λοιπὸν τὰ τοῦ τσαῖ ὅλα κανονισμένα· ὁ κατάλογος τῶν καλεσμένων καὶ κείνος τελειωμένος. Ν' ἀφήσει καὶ ἡ Λιλίκα τὸ κέντημά της καὶ νᾶρθῃ νὰ βοηθήσῃ νὰ γράψουμε τὰ ὀνόματα στοὺς φακέλους.

ΛΙΑΙΚΑ. Δὲν ἐρχομαι, γιὰτὶ δὲν εἶμαι σύμφωνη καθόλου. Καλεῖτε κόσμον ποῦ ποτέ δὲ σὰς λογάρισε κι' οὔτε σὰς κάλεσε ποτέ σπίτι του, κι' ἀφίνετε ἀπόξω τὴν Κ^α Λαμπρίδη, ποῦ γιὰ χάρη της περάσατε πέρσου ἕναν καλὸ χειμῶνα.

Κα ΜΙΖΕΡ. Μᾶ, παιδί μου, ἡ Κ^α Λαμπρίδη εἶναι γυναῖκα ἐργοστασί-ἀρχη· δὲν εἶναι ἀριστοκρατία· καὶ ὅταν ἕνας Πρίγκηπας λέει πῶς θᾶρθῃ στὸ τσαῖ σου, πρέπει νᾶχεις κόσμον, ποῦ νὰ μπορεῖ νὰ βρεθῇ μαζῆ μὲ τὸν 'Υψηλότατο. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἀνατροπή.

ΛΙΑΙΚΑ. 'Όταν ἕνας Πρίγκηπας ἀπορρασιζει νὰ πάει στὸ σπίτι τοῦ Μιζεριδῆ πρέπει νὰ περιμένει νᾶρθῃ κόσμος τῆς ἰδιας σειράς. Διαφορετικὰ ὁ Κ^{ος} Μιζεριδῆς νὰ κάθεται στ' αὐγά του, νὰ μὴ δίνει τσαῖ, νὰ μὴν περιμένει 'Υψηλότατους, ἢ νᾶχει τὸ θάρρος τῆς γνώμης του καὶ νὰ καλεῖ καὶ κείνους ποῦ τὸν ἔχουν ὑποχρεώσει.

ΜΑΙΡΗ. (Εἰρωνικά.) Ρητορεύεις θαυμάσια! πῆς μας κι' ἄλλα.

ΛΙΑΙΚΑ. Δὲν τὸ κρύβω· μὲ πᾶναι ἀγανάχτηση νὰ σκέφτομαι ποῦ ἄδικα θὰ προσβάλουμε τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ ἐστάθηκαν τόσο καλοὶ μαζῆ μας. Δυὸ φορές τὴ βδομάδα καλεσμένοι σπίτι τους· καὶ τώρα ποῦ ἀποφασίσατε νὰ δώσουμε κι' ἐμεῖς ἕνα τσαῖ στὸ δικό μας, οὔτε δὲν τοὺς καλοῦμε. Εἶναι χοντροί!

Κα ΜΙΖΕΡ. Τὴν κρίση σου σὲ παρακαλῶ νὰ τὴν κρατεῖς γιὰ τὸν ἑαυτό σου. Δὲ σοῦ ζητᾶμε τὴ γνώμη σου. Λοιπὸν, Μαίρη, τὰ σάντουιτς τὰ κάνεις ἐσὺ;

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. Δὲ θὰ γινόντανε καλῆτερα, Μαμᾶ, ἂν τὰ παραγγέλναμε;

Κα ΜΙΖΕΡ. Θὰ στοίχιζαν περισσότερο κι' ὁ Μπαμπᾶς σὰς, μὲ τὸ δίκηνο

του θά γρίνιαζε. Άρκετά ζοδέψαμε ως τώρα. Άγόρευσα σήμερα τὸ πρωὶ ἀπὸ τοῦ Ἐλευθερουδάκη καὶ δύο ὥραϊες εἰκόνες τῶν Βασιληῶδων μας.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. Σωστό, γιὰ νὰ ἰδεῖ ὁ Πρίγκηπας πῶς εἶμαστε φιλοβασι-
λικοί καὶ πρὶν ἔρθει στὸ τσάκι μας;

Κα ΜΙΖΕΡ. Ναι, ἀλλὰ μαζῆ με τὲς μεγάλες κορνίζες πλέρωσα ἐβδο-
μῆντα πέντε δραχμῆς, καὶ πρέπει τώρα νὰ πάμε με οἰκονομία.

ΜΑΙΡΗ. Ἀλήθεια, Μαμά, πρέπει νὰ πάρουμε γιὰ τὸ σεβδίσμα τοῦ
τσατοῦ καὶ δύο καμαριέριδες, γιατί ἡ Ἄννετα μας δὲν εἶναι παρουσιάσιμη.

Κα ΜΙΖΕΡ. Θετικὰ. Νὰ ἔνα ἐξοδο ποῦ δὲν τὸ λογάρισα! Ἀπελπισία πῶς
φεύγουν τὰ χρήματα.

ΛΙΑΙΚΑ. Καὶ μάλιστα ὅταν δὲν εἶναι ἀρκετὰ.

(Μπαίνει ἡ Ἄννετα δουλικὸ δεκατεσσάρων χρόνων ἀχτένιστο καὶ ξυπόλητο.)

ANNETA. Τοὺς μπρουντζοὺς τοὺς τέλειωσα· σὰν καθρέφτες γινήκανε.
Σφουγγάρισα τὸ σαλόνι καὶ τὴν τραπεζαρία. Τί ἄλλο θὰ κάμω τώρα;

Κα ΜΙΖΕΡ. Νὰ τρίψεις καλὰ με σπέρτο τοὺς δύο μεγάλους καθρέφτες τοῦ
σαλονιού.

ANNETA. Δὲ θέλετε νὰ καθαρίσω τὰ ἀμύγδαλα, Κυρία, καὶ ν' ἀφήσουμε
γι' αὔριο τοὺς καθρέφτες;

Κα ΜΙΖΕΡ. Ξεκουμπίσου καὶ κάμε ὅ,τι σοῦ λέω.

ΛΙΑΙΚΑ. (Χαμηλόφωνα). Τὶ καλὰ νάχε ἔρθει ἀπὸ σήμερα ὁ Πρίγκηπας!

Κα ΜΙΖΕΡ. Λιλίκα σὲ συμβουλεύω νὰ πάψεις. Γίνηκες ἕνα ἀνυπόφορο
κορίτσι.

ΜΑΙΡΗ. Λοιπὸν τὰ σάντγουῖτς τὰ κάνω ἐγὼ καὶ τὸ μπουφέ τὸ ἐτοιμά-
ζει ἡ Τουτούλα. (Στὴν Τουτούλα.) Ἄκουσε; Ἐχεις ὄλην τὴν εὐθύνη.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. Τὴν παίρνω. Νά, Μαμά, κ' ἕνα ἄλλο ἐξοδο. Μοῦ χρειά-
ζονται λουλούδια, καὶ γιὰ τὸ μπουφέ καὶ γιὰ τὸ σαλόνι.

Κα ΜΙΖΕΡ. Ἐχεις δίκη; μὰ πῶς νὰ τὰ καταφέρουμε; τώρα τὰ λου-
λούδια εἶναι τρομερὰ ἀκριβά· θὰ ζοδέψουμε καμιά πενηνταριά δραχμῆς· καὶ
πάλι δὲ θά'ναι ἀρκετὰ.

ΜΑΙΡΗ. Δανειζόμαστε, Μαμά, καὶ ψεύτικα ἀπὸ τὴ μοδίστα, τὰ θάζουμε
ἀνάμεσα στ' ἀληθινὰ καὶ δὲ φαίνονται.

Κα ΜΙΖΕΡ. Καλὴ ιδέα· ἡ Μαίρη εἶναι ἕνας θησαυρός.

ΛΙΑΙΚΑ. Μονάχα ποῦ κανεὶς δὲν ἐσκέφτηκε νὰ τὸν ἐκμεταλλευτεῖ.

(Αὐτὴν τὴ στιγμὴ ἀκούεται ἕνας κρότος δαιμονισμένος καὶ μπαίνει μέσα ἡ Ἄννετα φοβισμένη.)

ANNETA. Κυρία, ὅπως τὸν ἔτριβα, μοῦπεσε ὁ μεγάλος καθρέφτης, καὶ
γίνηκε κομμάτια. Μονάχος του, Κυρία, ἐγὼ δὲν ἔφταιξα μὰ τὸ Θεό.

Κα ΜΙΖΕΡ. (Ἐξω φρενῶν). Στὸ διάβολο χτῆνος! Ὁ μεγάλος καθρέφτης, ζη-
μιά ἀπὸ πεντακόσιες δραχμῆς καὶ μὲς στὴν ὥρα ποῦ περισσότερο μᾶς χρειά-
ζονταν. Κ' ἔπειτα τὸ σπάσιμο τοῦ καθρέφτη εἶναι πάντα κακὸ προμήνυμα.
Δυστυχία μας! — Σύρε χάσου! Νὰ μὴν ξαναφανεῖς μπροστὰ μου. (Ἡ ὑ-
περέτρια φεύγει). Ἄχ αὐτὴ ἡ ζωὴ. Σωστὴ Κόλαση. Τὶ θὰ πεῖ ὁ πατέρας σας;

ΛΙΑΙΚΑ. Μὴν κάνεις ἔτσι, Μαμά· στὴ θέση τοῦ καθρέφτη, ποῦ μᾶς ἔ-
πεσε, θάζουμε ἀπὸ τὴν κρεββατοκάμαρά σου τὸ μεγάλο πορτραῖτο τῆς
Γιαγιάς.

Κα ΜΙΖΕΡ. Στὸ σαλόνι, τὸ πορτραῖτο τῆς πεθερᾶς μου, μιᾶς γρηᾶς με
τσεμπέρι! δὲν εἶσαι στὰ καλά σου, παιδί μου.

ΛΙΑΙΚΑ. Γιὰ μένα ἡ γιαγιά εἶναι πιὸ πολύτεμη ἀπὸ τὸν καθρέφτη.

Κα ΜΙΖΕΡ. Αὐτὸ τὸ κορίτσι ἀποφάσισε νὰ με ἀρρωστήσει.

(Μπαίνει ὁ Κορ Μιζερίδης· τύπος ἀγαθοῦ ἀνθρώπου, ἔχει πολὺ ἐξυπνου καὶ χωρὶς καμιά
θέληση).

Κορ ΜΙΖΕΡ. Ὅλοι, βλέπω, στὴ δουλειά! Ἐτοιμαζόμαστε γιὰ μεθαύριο
νὰ δεχτοῦμε τὸν Ἰψηλότατο.

ΛΙΑΙΚΑ. (Σηκόνεται καὶ πάει κοντὰ του. Φιλῶντας τον). Μονάχα ἐγὼ δὲν
παίρνω μέρος σ' αὐτὴν τὴν ὑποδοχὴ. Ἐγὼ δέχομαι τὸ δικό μου τὸν Ἰψη-
λότατο.

Κορ ΜΙΖΕΡ. (Τὴ φιλεῖ κ' ἐκείνος). Καὶ τί καλὸ φτιάχνουμε;

ΜΑΙΡΗ. Γράφουμε τὰ ὀνόματα τῶν καλεσμένων.

Κα ΜΙΖΕΡ. Δὲν ξέρεις, Στέφανε, εἶμαι νὰ πεθάνω ἀπὸ τὸ κακό μου.
Μᾶς ἔπεσε ὁ μεγάλος καθρέφτης τῆς σάλας, ὅπως τὸν ἔτριβε αὐτὸ τὸ χτῆ-
νος, ἡ Ἄννετα.

Κορ ΜΙΖΕΡ. Δὲ φταίει αὐτὴ· δεκατεσσάρων χρόνων παιδί, δὲν εἶναι δου-
λειῆς δικῆς της. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πῶς ἡ ζημιά εἶναι μεγάλη, καὶ σὲ
τέτοιες στιγμῆς ἀλλὰ καὶ τί νὰ γίνει;

Κα ΜΙΖΕΡ. Ἐμεῖς νάμαστε καλὰ, δὲ λέω· μὰ πάντα εἶναι φοβερό! Νὰ
μία δυσαρρέσκεια μέσα στὴν τόση μου χαρὰ γιὰ τὸ μεθαιριανό μας τσάι.
Πάντα τὸνειρό μου ἦτανε νὰ ἰδῶ σπῖτι μου ἕναν Πρίγκηπα.

Κορ ΜΙΖΕΡ. Δὲν ξέρεις πόσο ἐπηρεάζει αὐτὸ καὶ τὴ θέση μου ἀκόμα. Τὸ
μισοψιθύρισα χτῆς γιὰ νὰ τὸ μάθουν οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ἰπουργείου καὶ σή-

μερα και οι ιδιοι ακομα οι προϊστημενοι μου μου εδειχναν περσοτερη ευγενεια και καλωσυνη.

Κα ΜΙΖΕΡ. Ύψώνεται κανείς; δέν είναι καμία άμφιβολία. Και δέ λογαριάζεις πώς αυτό μπορεί νά βοηθήσει σημαντικά και την άποκατάσταση των κοριτσιών μας; "Όταν ό κόσμος βλέπει πώς ό Πρίγκηπας έρχεται στις άπογευματινές μας. . . .

ΛΙΑΙΚΑ. (Διακόφτοντας). "Ένας λόγος παραπάνου νά μείνουμε κ' οι τρεις στο ράφι. "Άπροικες και φαντασμένες ποιός τρελλάθηκε!

Κα ΜΙΖΕΡ. Στέφανε, αυτό τό κορίτσι βάλθηκε νά με πεθάνει.

Κος ΜΙΖΕΡ. Λιλίκα!

Κα ΜΙΖΕΡ. Λοιπόν τί λέγαμε; "Α ναί! πού ύψώνεται κανείς όταν πάει με μεγάλους. Γι' αυτό όταν μούπες πώς ό Κος 'Αρχοντάκης σου ύποσκήθηκε νά καταφέρει τόν Πρίγκηπα νάρθει σ' ένα τσίμας, άμέσως ήθέλησα νά κανονίσω όλα ταχτικά για νά μñν κάμουμε κακή φιγούρα. Είδες πόσο χαλασμένο ήτανε τό χαλί τής σάλας; 'Επήγα τό πρωί στο 'Ερμεϊτο και πήρα ένα καινούριο πολύ όμορφο. Με ξεθωριασμένα χαλιά δέ δέχεται κανείς βασιλόπουλα.

Κος ΜΙΖΕΡ. (Τρομασμένος). Καινούριο χαλί! 'Αλλά πώς θα τό πλερώσουμε; Τά μέσα μας τά ξέρεις. Αυτό τόκαμες θετικά χωρίς νά τό πολυσκεφτείς.

Κα ΜΙΖΕΡ. Τό πλερωσα από τις δυό χιλιάδες δραχμές πού μούδωκες νά σου φυλάξω.

Κος ΜΙΖΕΡ. Ναί, μὰ ξέρεις πολύ καλά πώς αυτά τά χρήματα τάχα φυλαμένα για νά πλερώσω την 'Ελληνογαλλική σχολή του Γιώργου μας. Με καταστρέφεις σ' αυτόν τόν τρόπο. (Περπατεί άνήσυχα άπάνου κάτω.)

Κα ΜΙΖΕΡ. Μñ συγχύζεσαι, Στέφανε, κι' άφου περάσει ή μεθαιριανή, θα κάμω τέτοια οικονομία, πού θα τά ξαναβάλεις στη θέση τους. Θα φάμε μακκάρι ψωμί και τυρί. Μονάχα τή φιγούρα μας νά κάμουμε.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. 'Εγώ είμαι έτοιμη νά κάμω δίαιτα άσκητῆ, αλλά, Μπαμπά μου, νά μñ ντροπιαστούμε.

ΜΑΙΡΗ. Σωστά και γώ είμαι έτοιμη νά κάμω σάν την Τουτούλα.

Κος ΜΙΖΕΡ. (Χαμογελώντας). Καλά, καλά, αφήστε με ήσυχο. Θα καθίσω στην πολυθρόνα μου, για νά διαβάσω την έφημερίδα μου. Κάμετε τή δουλειά σας; έμένα δέ μ' έμποδιζετε. (Κάλεται στην πολυθρόνα, ξεδιπλώνει τή «ΝΕΑ ΗΜΕΡΑ» και αρχίζει τό διάβασμα).

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. Λοιπόν γράψε, Μαμά; λογάριασε στα έξοδα και τά λουλούδια.

Κα ΜΙΖΕΡ. Τάγραψα. Τι άλλο τώρα; Πέστε μου γλιγόρα.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. "Έχει δίκιο ή Μαμά. Γλιγόρες οι δουλειές μας. Μñ λησμονάμε πού αύριο στις έντεκα πρέπει νά ναι όλα κανονισμένα, για νά μαστε ήσυχες, την ώρα πού θάρθει ή Δσύνη Γλυφίδη νά μās μάθει πώς πρέπει νά κάμουμε την ύπόκληση στον Πρίγκηπα.

ΜΑΙΡΗ. Νά μñ λησμονήσουμε νά δανειστούμε κουταλάκια και μαχαιροπήρουνα άσημένα από τής θείας Χρυσουγῆς.

Κα ΜΙΖΕΡ. Τῆς έγραψα κι' όλας. Θα μās στείλει μία δωδεκάδα; αλλά δέν είναι αρκετά; έγραψα και στην Κα Χρυσουφίδη νά μου στείλει τά δικά της; καθώς θα ζητήσω και δώδεκα φλιτζάνια τσαϊού από τή θεία Κατίνα. "Αν λησμονήσα τίποτα μου. . . .

(Ακούεται ένα δυνατό έπιφώνημα του Κου Μιζερίδη, ένω του πέφτει ή «Ν. 'Ημέρα από τά χέρια. 'Η Λιλίκα πάει κοντά του παίρνει την έφημερίδα και διαβάζει μεγαλόφωνα.)

ΛΙΑΙΚΑ. «Σήμερον άνεχώρησαν διά του 'Ιταλικού τῆς γραμμῆς αί Α. «Α. Β. Υ. οι Πρίγκηπες Χριστόφορος και 'Αλέξανδρος, μεταβαίνοντες εις «Κέρκυραν διά νά συναντηθώσι μετά των λοιπών Πριγκήπων εις την εκεί «έξοχικήν έπαυλιν Mon Repos του Πρίγκηπος 'Ανδρέου.»

Κα ΜΙΖΕΡ. ('Αχνη και τρέμοντας). Δέν μπορώ νά τό πιστέψω. Τόσα έξοδα! Ποτέ τό σπάσιμο του καθρέφτη δέ βγαίνει σε καλό.

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. Καλέ, τί είναι αυτό πού πάθαμε; Ποιός τό περίμενε!

ΜΑΙΡΗ. Σωστή άπελπισία!

Κος ΜΙΖΕΡ. Δουλειά νά χτυπάει κανείς τό κεφάλι του!

ΤΟΥΤΟΥΛΑ. Μονάχα τό κορόιδο πού θα μās πατήσουν οι φίλοι!

Κα ΜΙΖΕΡ. Τόσα έξοδα, τόσα έξοδα, Θεέ μου!

(Έχουν σηκωθεί και οι τέσσεροι; τά μάτια όρθάνοιχτα; ή άπόγνωση ζωγραφισμένη στο πρόσωπό τους. Σωστό τρελλοκομητο. Μπαίνει και ή υπηρέτρια τρομαγμένη ακομα από τό πάθημά της).

ΑΝΝΕΤΑ. Κυρία, ήρθε ό ταπεισίερης και ρωτάει ποτε θέλετε νάρθει νά βάλει τό καινούριο χαλί.

Κα ΜΙΖΕΡ. (Δέν κρατιέται πιά.) Κακό χρόνο νάχεις!

Ο ΔΙΑΚΟΝΑΡΗΣ

Ἐπροβίατουνα σὶδὸ δρόμο. Ἐνας διακονάρης, ἕνας τσακισμένος γέρος, μὲ σιαμαίτησε.

Μάτια φλογισμένα καὶ δακρυσμένα, χεῖλια μπλάβα, ἄσκημες πληγές ὡ πόσο συχαμερὰ τόχε φάει, τὸ ἔλεεινὸ ἐκεῖνο πλάσμα, ἡ ἀνάγκη!

Ἄπλωσε πρὸς ἐμένα τὸ χέρι του, φουσκωμένο, ὀλοκόκκινο καὶ ἄπαιστο. Ἄναστέρταζε, ρναζόντανε, ζητῶνιας βοήθεια.

Ἀρχίγησα ν' ἀνακαιόνω ὄλες τίς τσέπες μου. Μὰ δὲ βρῆκα οὔτε πορτοφόλλι, οὔτε ρολοῖ, οὔτε ἕνα μαντήλι, δὲν εἶχα βάλει τίποτα σὶτὴν τσέπην μου.

Μὰ ὁ διακονάρης στεκόντανε καὶ καρτέρουνε, τ' ἄπλωμένο του χέρι ἔτρεμε ἤσουχα καὶ ἀνακουνιόντανε. Στὴ συγκίνηση καὶ μπερδεμα ποῦ βρισκόμουνα ἔπιασα δυνατὰ τὸ ἄπαιστο, τρεμουλιασιό, χέρι.... «Μὴ σοῦ κακοφανεῖ, ἀδέρφι, δὲν ἔχω τίποτα μαζί μου».

Ὁ διακονάρης ἔστρεψε ἄπάνου μου τὰ φλογισμένα μάτια του, τὰ χεῖλια του τὰ μπλάβα χαμογελάσανε καὶ μοῦσφιξε κι' αὐτὸς τὰ μαργωμένα δάχτυλά μου.

«Πάει καλά, ἀδέρφι» μουρμούρησε καὶ γι' αὐτὸ ἀκόμα σοῦ χρωστιάω χάρη. Καὶ αὐτὸ ἀκόμα εἶναι ἐλεημοσύνη, ἀδέρφι».

Αἰσιάνθηκα πῶς τὸ ἀδέρφι μου μοῦκαμε καὶ μένα τὴν ἐλεημοσύνη του.

Ἐκτὸ τὰ παζά τραγοῦδια τοῦ IBAN ΤΟΥΡΓΚΕΝΕΦ

ΚΟΚΚΑΛΟ Ο ΝΙΚΟΛΗΣ

Ὁ Νικολῆς ὁ Σείζας τελειόφοιτος τοῦ Α'. Δημοτικοῦ καὶ συνταξιούχος λυχίς ἦτανε ἄνθρωπος γνωρισμένος στὴ γειτονιά του σὰν κάλτικος παρὰς. Γεροντοπαλλήκαρο ἀνύμφευτο, μ' ἕνα ἀπομεινάριαπὸ μουστάκι, μὲ τὸ πενιτῆχρονο σκουισμένο του κεφάλι, φιλούτσικος, ἐλαφροσκεβρωμένος, εἶχε κοντὰ σ' ὄλα τ' ἄλλα ἀποθηκεύσει τῆς νιότης του περίσσιο πλοῦτο καὶ μία μελωδία στὴ φωνή ποῦ κάθε Κυριακὴ τοῦφερνε λίγα λιανὰ κι' αὐτὰ τοῦ ἔστρογγύλαιναν τὸ φτωγὸ του εἰσοδήμα. Ἀχώριστος φίλος τοῦ ἐφημέριου τῆς ἐνορίας του κατῶρθεσε νὰ διοριστῆ ψάλτης καὶ ἀξιώθηκε, ὅπως ἐσυχνόλεγε νὰ ὑμολογήσῃ τὸν Ἰψιστο μὲ κατάνυξη τόση, ποῦ οἱ γυναῖκες τῆς περιφέρειας ἐτρέχανε γιορτιάτικα νὰ λειτουργηθοῦνε, ὄχι τόσο ἀπὸ εὐλάβεια, ὅσο γιὰ ν' ἀκούσουνε τὴ ψαλμουδιά τοῦ Νικολῆ. Καμᾶρι κρυφὸ τὴν εἶχε τὴν προτίμηση αὐτὴ ὁ ψάλτης ὁ κλόφωνος κι' ἂν τῶφερνε ἡ στιγμὴ κάποια ἀρχόντισσα ἀπὸ τίς ἐκκλησιαζόμενες νὰ τοῦ χάριση μιὰ κρυφὴ ματιά ἔδινε τόση ἀνοιχτὴ ἔχταση στὸ λαρύγγι του ποῦ ὁ ἦχος ἔφτανε καθάριος ὡς στὰ πλάτια τῶν Σεραφεῖμ.

Μὲ τὴ χάρη αὐτὴ ποῦ ὁ Θεὸς ἠθέλησε καὶ τοῦ ἔδωκε, ἔπινε κάθε γιορτὴ καλέκαρδος ἀπολείτουργα τὸν καφέ του καὶ μυαλωμένος, ὅπως ἦτανε καὶ ἐφαινότανε, ἀξιώθηκε μὲ τὸν καιρὸ νὰ γένη τὸ δεξιὸ χέρι τοῦ Παπᾶ καὶ τὸ ζερεβὸ τοῦ Διάκου.

Ἄλλὰ στὸ ἀνακάτωμα τῆς ζωῆς, ὅπου κάθε ἀνατολὴ ποῦ προβοδαίει βρῖσκει γιὰ κληρονομία τῆς ὀ,τι ἀφίνει ἡ Δύση, ἔρχονται πολλές φορὲς στὴν ἐπιφάνεια πράγματα ποῦ οὔτε φαντάζεται κανεὶς, οὔτε προσμένει. Ἐξήφνου βαριέται ἡ γελαστὴ νιότη τὴν ἀνοιχτὴ της καὶ χύνεται πρόθυμη στὸ τάφο. Στὸν ἴδιον καιρὸ ζωογονιέται ὁ ἔρωτας σὲ φυλλοκάρδια μαραμένα. Ἄβουλο θῦμα ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀνθρώπινη ἀστασία ὁ Νικολῆς ἔτυχε ἀπὸ κακὴ ὥρα νὰ χάση στὴ γλύκα τῆς ψαλμουδιάς τὴ γαλήνη τῆς ψυχῆς του. Κάποιο πνεῦμα φτονερὸ τοῦριξε στὰ σπλάχνα του σπόρο ἐρωτικὸ καὶ ἀνέλπιστο ὁ ἄμοιρος ἄκουε μέσα του ἕνα ἀνακάτωμα ποῦ τὸν ἔκαμε νὰ χάση τὰ πασιάλια.

Ὁ δούλος ὁ ταπεινὸς τῆς ἐκκλησίας σὲ κοντολογία ἀγάπησε μιὰ ἀπὸ τίς ἐκκλησιαζόμενες κυράδες. Ὁλημερίς τὴν ἔβλεπε μπροστὰ του, γι' αὐτὴνε ἔχανε τὸν ὕπνο του καὶ σὲ κάθε κακὸ ζημέρωμά του ἀποζήταε παρηγοριά τὴ γελαστὴ μορφὴ της. Σὰ νὰ μὴ τοῦφτανε ἡ τόση συφορὰ καὶ ἄλλο

στραβὸ τοῦ σώριασε ἡ τύχη του ἡ ἀχρη στὴ ράχη. Τοῦ καρφώθηκε καὶ ἡ στέρεη ἐλπίδα ποῦ οἱ παλμοὶ του ἦταν ἀρκετοὶ νὰ φλογίσουνε τὴν καρδιά τῆς ἀγαπημένης του! Οἱ ἀσυλλόγιστες κρίσεις φέρνουν ἀδιάκοπα σὲ συμπεράσματα παρὰξένα, ντύνονται ὅμως αὐτὲς μὲ τὴ σεμνότητα τῆς ἀλήθειας τόσο ἐπιτήδεια ποῦ τὰ θύματα στὴν κλόπιστη ὁρμὴ τους, βλέπουνε μὲ μάτια θολὰ ὅ,τι δὲ φανερώνει τὸ τελειότερο μικροσκόπιο, θαρροῦνε πῶς μπαίνουν μέσα βαθειὰ σὲ ψυχὲς κλεισμένες. θρῖσκουνε σ' αὐτὲς μέσα θησαυροὺς ἀνύπαρχτους, ἀκούνε ὅσα κημιά δὲν ἠχολογáει πνοὴ καὶ στραβώνονται μὲ ἀχτίδες σβυμένες.

Μὲ τὴ σφοδρὰ αὐτὴ ἡ Κυριακάτικη τοῦ Νικολῆ ψαλμουδιὰ ἔχασε τὴ γλυκάδα τῆς, ὁ φρονιμίτης ἔρωτάς του ἐμούδιε τὲς μουσικὲς χορδὲς του καὶ οἱ ζαχαρωμένοι παλμοὶ τόνου τοῦ στάζανε ἀπὸ τὸ στόμα ἄνοστοι σὰν τὰ ξερὰ ψίχала ποῦ σκορποῦνε οἱ τρύπιες τσέπες.

Μακαρισμένος ὁ Νικολῆς ἐξακολουθοῦσε ὅμως νὰ πιστεῖ ὅτι σ' ἐκεῖνο ποῦ ἡ ἄρρωστη φαντασία του ἀπὸ καθημερινὴ ἔμπνευση τοῦ παρουσίαζε. Γι' αὐτὸ καὶ μεγάλῃ αἰστάνθηκε ξαλαφρώσει, ὅταν μία μέρα ἡ κυρὰ ποῦ τοῦ κυβέρναε τὴ βουλή του κρῆζοντάς τον εὐγενικὰ κοντὰ τῆς «Σὲ θέλω,» τοῦ κάνει, «Νικολῆ, γιὰ ἓνα τρισάγιο καὶ ποθῶ μὲ τὴν καλὴ σου τὴ φωνὴ νὰ εὐφράνης τὴν ψυχὴ τοῦ νεκροῦ τοῦ ποθητοῦ ποῦ τ' ἀφιερώνω». Μὲ πρόθυμη ἀναγῆλιαση ὁ ραῖσμένος πενηντάρης ἐτοίμασε βενέτικο κερὶ καὶ νεκρολίθινο ποῦ ἐμοσκοβολοῦσε, τὰ πειὸ ὠμορφα ἔβγαλε ἄμφια τοῦ Παπᾶ καὶ ἄγνὸς σὰ μετάνοια καθαρῆς Δευτέρας, ἐπερίμενε ἀνυπόμονα τὴν ὥρα ποῦ ἡ τυφλὴ του κρίση τοῦ φερνε πρόσκαιρα γιὰ νὰ δώσῃ ἐλεύτερη λαλιά στὸ αἶστημα ποῦ τὸν ἐτυραννοῦσε.

«Αὔριο» εἶπε στὴν κυρὰ φέρνοντάς τῆς τὴν εἶδηση, ποῦ ἦταν ὅλα ἐτοιμα γιὰ τὸ τρισάγιο, «ὅ,τι ἐδιάταξες θὰ γένη. Ἀλλὰ δός μου στὸν ἴδιο τὸν καιρὸ τὴν ἄδεια» ἐπρόσπεσε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνὴ καὶ ἀποθώνοντας χέρι τοιμηρὸ στῆς κυρᾶς τὸ γόνα, «νὰ καταθέσω τὸν ἔρωτά μου **θυμίαμα ἐνώπιόν σου!**»

Μὲ ἀπορία ἐκοίταξε τὸν ἄρρωστο ἢ φιλακόλουθη ἀρχόντισσα καὶ ἀνέγνωμη δείχνοντάς του τὰ τακούνια «Κάμε» καλὲ ἄνθρωπε, τοῦ λέει «τὴ δουλειά σου καὶ πρόσπε μὴν παεὶ καὶ λησμονήσης τὸ τρισάγιο μου.»

Σ' αὐτὸ ἀπάνου ὁ Νικολῆς. . . . κόκκαλο.

A. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

SHAKESPEARE

ΑΜΛΕΤ

(Πράξη Γ'. Σκηνὴ Α'.)

ΑΜΛΕΤ. Ἦ νᾶσαι ἦ. νὰ μὴν εἶσαι νὰ τὸ ζήτημα!
 Γιὰ τὴν ψυχὴ εἶναι εὐγένεια πλιὸ μεγάλη,
 Τὲς σαῖτιτιες καὶ τὲς πέτρες ποῦ σοῦ ρίχνει
 Ἦ τύχη ξευτελίστρα, νὰ ὑποφέρνεις,
 Ἦ ἐνάντια σ' ἓνα πέλαγο ἀτυχίες,
 Ἦ ρηματωμένος καὶ ἀντιστέκοντάς τῆς,
 Νὰ τὲς τελειώνεις;— Νεκρωμὸς, κοιμήσι
 Καὶ τίποτα ἄλλο!— Καὶ νὰ λὲς πῶς μ' ἓναν
 Ἦ ὕπνο τελειώνει τῆς καρδιάς ὁ πόνος
 Καὶ οἱ χίλιοι χτύποι οἱ φυσικοὶ ποῦ ἡ σάρκα
 Κληρονομᾷ!— Ἦ ἓνα σβήσιμο ποῦ πρέπει
 Νὰ τὸ ποθεῖς μ' εὐλάβεια!— Νέκρωμα, ὕπνος,
 Ἦ ὕπνος, ὄνειρα τάχα; ἐδῶ εἶναι ὁ κόμπος!
 Γιατὶ σ' αὐτὸν τὸν ὕπνο τοῦ θανάτου
 Ἦ ὅ,τι ὄνειρα κι' ἂν ἔρθουν, ὅταν θᾶναι
 Τοῦ πρόσκαιρου σαλάγου τὸ παιγνίδι
 Σωσμένο, πρέπει εἰρήνη νὰ μᾶς δίνουν.
 Τούτη ἢ σκέψη εἶναι αὐτὸ ποῦ κατανατίνει
 Συφορὰ μιὰ ζωὴ τόσω χρονῶνε,
 Τὶ ἀλλοιῶς ποιδὸς θὰ βαστοῦσε τὰ βουρδούλια
 Καὶ τὰ περγέλοια τοῦ καιροῦ του, τὸ ἄχι
 Τοῦ ἀδικητῆ, τοῦ φαντασμένου ἀνθρώπου
 Τὲς βρисиές, τὰ φαρμάκια τῆς ἀγάπης
 Ποῦ καταφρόνια ἐγνώρισε, τοῦ νόμου
 Τὴν τόση ἀργοπορία, τοῦ γραφειοκράτη
 Τὴν προπέτεια καὶ τέλος τὲς σπρωξιές,
 Ποῦ δοκιμάζει ἢ ἀξία μὲ ὑπομονὴ
 Ἦ ἀπὸ τὸν τιποτένιο, ἂν δυνατὸ εἶναι
 Κανεὶς νὰ πάρει τὴν ἐξόφλησίν του

Μ' ἓνα γυμνὸ λεπίδι; ποιὸς θὰ ἐβάστα
 Για νὰ στενάζει καὶ νὰ ἰδρόνει κάτου
 Ἐπὶ τὸ βάρος τῆς ζωῆς τέτοιο φορτίο,
 Ἐάν μόνον ὁ τρόμος μήπως κάτι ὑπάρχει
 Ἐπειτα ἀπὸ τὸ θάνατο (τὸ μέρος
 Τὸ ἀνέγνωρο ποῦ ἀπ' τὰ ὄρια του κανένας
 Ταξειδευτὴς ποτὲ δὲ γέρνει) ἐμπόδια
 Στὴ θέληση δὲν ἔβαζε, καὶ ἂν ἴσως
 Δὲ μᾶς ἔκανε αὐτὸς νὰ προτιμοῦμε
 Τὰ πάθη ποῦ ὑποφέρνουμε, παρὰ
 Φεύγοντας σ' ἄλλα ἀγνώριστα νὰ πᾶμε;
 Ἐτσι ὅλους ἢ συνείδηση δειλοῦς
 Μᾶς κάνει· κ' ἔτσι τῆς ἀπόφασής μας
 Τὸ φυσικὸ τὸ χρῶμα τὸ χλωμιάζει
 Ἡ ἀχνόθωρη βαφή τοῦ στοχασμοῦ,
 Καὶ μὲ τὴ σκέψη αὐτὴ δουλειῆς σπουδαῖες
 Καὶ σοβαρὰ ἀρχισμένες παίρνουν δρόμο
 Λοξὸ καὶ χάνουν τὸνομα τῶν ἔργων!

(Μετάφραση Κ. ΘΕΟΤΟΚΗ)

ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σ' ἓΝΑ ΦΑΝΤΑΣΜΕΝΟ

Ἦθελε νὰ γίνει κάτι
 Μὰ οὔτε αὐτὸς δὲν ἔχει τί·
 Μὴ Νομάρχης; — Μπᾶ! ἴς πολλᾶτη!
 Πρέσβυς; — Ἴσως... μὰ γιατί,
 Ποῦ αὐτὸς νὰ τὸν διευθύνει
 Μόνον δέχεται ὁ ἑαυτὸς του
 Κι' ἀποφάσισε νὰ γίνει...
 —Γιὰ νὰ ἰδῶ, μαντεύετε;—
 Σύζυγος τῆς γυναικὸς του!...
 Δὲ μοῦ τὸ πιστεύετε;

ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ ΕΝΟΣ ΑΛΤΡΟΥΙΣΤΗ

Γιὰ νὰ χαρίζει τὴ χαρὰ στοὺς ἄλλους ζοῦσε μόνον
 Μὰ ἢ μοῖρα τάφερε στραβὰ καὶ πέθανε ἀπὸ φτόνο!

ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

Ο ΜΠΕΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΣΕΡΑΓΙΑ ΤΟΥ

Μέσα σὲ χίλιες ὄμορφες, ξανθιὲς καὶ μαυρομάτες
 ποῦ λάμπαν σὰν τὴν Ἄνοιξη σὰν τ' οὐρανοῦ τὰ κάλλη,
 ἢ Δάφνη εἶταν ἢ πλειὸ ὄμορφη καὶ ἢ πλειὸ χαριτωμένη,
 κ' εἶχε μιὰ γλυκεῖα φωνή, ποῦ πέρασε καὶ τ' ἀηδόνια.
 Πρωτόσπιτα τὴν γύρευαν κι' ἀρχόντοι τὴν ζητοῦσαν
 γιὰ πρωτοστέφανα παιδιὰ τρισδοξασμένη νύφη,
 κ' οἱ προξενῆτρες πήγαιναν κ' ἐρχόνταν καθεμέρα.

*
*
*

Μέσα στὲς τόσες προξενιῆς, στὰ τόσα παλληκάρια,
 καὶ στὴν τιμὴ τὴν ἄπειρη καὶ στὰ περίσσια κάλλη,
 δὲν ἤξερε ὁ πατέρας τῆς σὲ ποιὸν ν' ἀποφασίσῃ,
 καὶ ποιὸν γαμπρὸν ν' ἀποδεχτῆ γιὰ τὴν γλυκεῖα του κόρη,
 γιὰτ' εἶταν ὅλοι ζηλευτοὶ κι' ἀρχοντογεννημένοι,
 καὶ πρῶτοι στὴν παλληκαριά, στὰ κάλλη καὶ στὴν νειότη,
 κ' ἐκεῖ, ποῦ πολυσκέφτονταν καὶ φιλοσυλλογιῶνταν,
 βρῖσκει ἓναν τρόπο δύσκολο μὲ κίντυνα γεμάτον,
 δοκιμαστήρι ἀλάθευτο μεγάλης ἀντρείουσῆς,
 κ' ἔδωκε τέτοια ἀπόκριση στὲς προξενῆτρες ὅλες:
 «Ὅποιος τὴν θυγατέρα μου γυναῖκα του ποθᾶει
 «νὰ πάῃ νὰ κάψῃ μιὰ βραδεῖα τοῦ Μπέη τὰ Σεράγια
 «καὶ νὰ μοῦ φέρῃ νικητὴς σὲ μιὰ χρυσὴ λεκάνη
 «κανίσκι, ἀντρείοκάνισκο τοῦ Μπέη τὸ κεφάλι!»

*
*
*

Σὰν ἄκουσεν ἡ Λεβεντιὰ τὰ λόγια τοῦ πατέρα,
 ἀρχίζει νὰ συντάζεται, νὰ κάνει ἐτοιμασίες
 ποιὸς θὰ μπορέσῃ πλειὸ μπροστὰ νὰ ξεκινήσῃ ἀπ' ὅλους
 νὰ κάψῃ τὰ σεράγια του, τὰ μαρμαροχτισμένα,
 καὶ νὰ τοῦ κόψῃ σὰν τραγοῦ τ' ἀντίχριστο κεφάλι.
 Ἄλλ' ἓνας δὲν συντάζονταν, ὁ πλειὸ μικρὸς ἀπ' ὅλους,
 ὁ Γιᾶννος ὁ περήφανος, ὁ μοσκαναθρεμμένος,
 ποῦχε τὰ μάτια σὰν ἐλιές, τὰ φρύδια σὰν γαιτάνι,
 φωνὴ καθάρια ἀγγελικὴ κι' Αὐγερινοῦ ὄμορφάδα,

καὶ τὸ μουστάκι ἀνίδρωτο δὲν ἔρχονταν καθόλου,
κι' οὐδὲ στοὺς κάμπους φαίνονταν, καὶ οὐδὲ στὰ κορφοβούνια.

Εἶταν χοντροὶ κι' ὑπέρηλοι τῶν σεραγιῶν οἱ τοῖχοι,
τὰ παραθύρια τους φραγτὰ κι' οἱ θύρες σιδερένιες,
ἄρματωμένοι φύλαγαν διακόσιοι γενιτσᾶροι
κι' ὁ Μπέσης μέσα κάθονταν ἀφέντης ξακουσμένος,
μὲ ἐξήντα δυὸ χανούμισες ξανθιῆς καὶ μαυρομάτες.
Ποῦ ἄλλες τοῦ φέρνανε φαγιά κι' ἄλλες τοῦ τραγουδοῦσαν,
κι' ἄλλες τοῦ παραστέκανε μὲ χέρια σταυρωμένα,
σὰν τ' ἀναμμένα τὰ κηριά, σὰν τὲς χρυσὲς καντῆλες,
κ' ἓνας μικρὸς Γενίτσαρος μὲ ἀνίδρωτο μουστάκι
ποῦχε τὰ μάτια σὰν ἐλιές, τὰ φρύδια σὰν γαϊτάνι,
φωνὴ καθάρια ἀγγελικὴ κι' Αὐγερινοῦ ὠμορφάδα,
ὄλο τὸν Μπέη κέρναγε μὲ ἓν ἀσημένιο τάσσι,
κρασὶν ἀπὸ τὸν Μαραθιά κι' ἀπὸ τὴν Ἁγία Μαύρα,
τὸν κέρναγε χαρούμενο καὶ γλυκοτραγουδοῦσε:
«Γειά σου χαρά σου, Μπέη μου, τῶν μπέηδων καμῖρι,
ἔσένα πρέπουν τ' ἄρματα καὶ τὰ ψηλά σεράγια,
ἔσέν' ἀράπικα ἄλογα νὰ περβατᾶς καβάλλα,
«οἱ διαλεχτοὶ γενίτσαροι, ποῦ σοῦ φυλᾶν τὲς θύρες
«κι' οἱ ἐξήντα δυὸ χανούμισες μὲ τὰ περίσσια κάλλη,
«ποῦ ἄλλες σοῦ φέρνοννε φαγιά, κι' ἄλλες σοῦ τραγουδοῦνε,
«κι' ἄλλες σοῦ παραστέκουνε μὲ χέρια σταυρωμένα,
«σὰν τ' ἀναμμένα τὰ κηριά, σὰν τὲς χρυσὲς καντῆλες.»

Κι' ὁ Μπέσης τοῦ ἀποκρίνονταν τραγουδιστὰ κ' ἐκεῖνος.
«Φωτιά νὰ κάψη τ' ἄρματα καὶ τὰ σεράγια ἀντάμα,
«Ψόφος νὰ μάση τ' ἄλογα, ποῦ περπατῶ καβάλλα
«κι' ὄλους τοὺς γενιτσᾶρους μου πανούκλα νὰ σαρώση
«κι' ὄλες μου τὲς χανούμισες θανατικὸ νὰ πάρη,
«μπροστὰ στὰ μαῦρα μάτια σου, στὰ μαῦρα σου τὰ φρύδια,
«καὶ στὴν περίκαλλη ὠμορφιά τῆς ξακουσμένης Δάφνης,
«ποῦ θὰ τὴν κάνω ταῖρι μου κι' ἀφέντρα τῆς καρδιᾶς μου.»

Καὶ τὸ Γενιτσαρόπουλο γυρίζει καὶ τοῦ λέγει.

μὲ χαμογέλιοιο φοβερὸ καὶ μὲ φωνὴ μαργιόλα:
«Καὶ ποῦ τὴν εἶδες Μπέη μου ἐσὺ τὴν ξακουσμένη Δάφνη;
«Τὴν ὠμορφιά τῆς τραγουδοῦν τοῦ κήπου μου τ' ἀηδόνια.
«Κέρνα με, ἀγόρι μου ὠμορφο, μὲ τ' ἀσημένιο τάσσι
«Κρασὶν ἀπὸ τὸν Μαραθιά καὶ ἀπὸ τὴν Ἁγία Μαύρα.
«Ὡς ποῦ νὰ σκάση ὁ Αὐγερινὸς, νὰ πάρη ἡ Πούλια γιῶμα,
«κι' ὅταν μὲ πιάση τὸ κρασί, κι' ὅταν μὲ πάρη ὁ ἕπνος,
«πᾶρε ἑκατὸ γενίτσαρους καὶ σύρε νὰ μοῦ φέρης
«σὲ μούλα χρυσοκάπουλη τὴν ξακουσμένη Δάφνη,
«γιὰ νὰ τὴν κάνω ταῖρι μου κι' ἀφέντρα τῆς καρδιᾶς μου.»

Τὸν λόγο δὲν ἀπόσωσε, τὸν λόγο δὲν ἀπόειπε
στὸ χέρι τοῦ Γενίτσαρου χρυσὸ μαγαῖρι ἀστράφτει,
ἀστράφτει σὰν τὴν ἀστραπή, καὶ λάμπει σὰν τὸν ἥλιο,
τρομάζουν καὶ λιγοθυμοῦν καὶ κίτρινογλωμιάζουν
οἱ ἐξήντα δυὸ χανούμισες μὲ τὰ περίσσια κάλλη,
σὲ μιὰ στιγμήν ἐκόπηκε τοῦ Μπέη τὸ λαρύγγι
καὶ τὸ κεφάλι βάλθηκε σὲ μιὰ χρυσὴ λεκάνη,
εὐτὺς ἐπιάσανε φωτιά τὰ ὑπέρηλα σεράγια
καὶ τὸ Γενιτσαρόπουλο τὸ ἔφταπονηρέμενο,
ποῦχε τὰ μάτια σὰν ἐλιές, τὰ φρύδια σὰν γαϊτάνι,
κρατῶντας παραμάσκαλα τοῦ Μπέη τὸ κεφάλι
μὲς στὴν λεκάνη τὴν χρυσὴ καὶ σκυφτοπερπατῶντας
σὰν τὸ ζαρκάδι δρόμησε στοὺς κάμπους καὶ στὰ ὄρη
καὶ μὲς στὸ σπήτι εἰσέβηκε τῆς ξακουσμένης Δάφνης
καὶ στὸν γλυκὸν πατέρα τῆς αὐτὰ τὰ λόγια λέγει:
«Αὐτὴν τὴν νύχταν ἔκαψα τοῦ Μπέη τὰ σεράγια
«κ' ἔκοψα τὸ κεφάλι του καὶ σοῦ τὸ φέρω ὀμπρός σου
«κανίσκι ἀντρειοκάνισσο μὲς σὲ χρυσὴ λεκάνη
«καθὼς μᾶς τὸ διαλάλησες μ' ὄλες τὲς προξενῆτρες
«γιὰ νὰ μοῦ δώκης ταῖρι μου τὴν ἀκριβὴ σου Δάφνη!»

Ἄμέσως τοῦ ἀποκρίθηκε τῆς Δάφνης ὁ πατέρας.
«Κοῖμα, παιδί, στοὺς κόπους σου καὶ στὴν παλληκαριά σου!
«Ἐσὺ εἶσαι ἓνας Γενίτσαρος, Τοῦρκο γαμπρὸ δὲν κάνω!

«Δὲν εἶμαι ἐγὼ Γενίτσαρος. ἐγὼ δὲν εἶμαι Τοῦρκος!
«Μὸν εἶμαι ὁ Γιάννος, τὸ παιδί τὸ ξακουστὸ τῆς Χήρας!

*
**

Τότ' ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιὰ τῆς Δάφνης ὁ πατέρας
καὶ τὸν ἀγάλλιασε σφιχτά, τὸν φίλησε μὲ πόθο,
καὶ τοῦ εἶπε μ' ἀναγαλλιασμὸ καὶ μὲ χαρὰ μεγάλη:
«Σὺ εἶσαι ὁ γαμπρός, ποῦ γύρευα γιὰ τὴν γλυκεῖά μου Δάφνη!»
Κι' ἔγεινε ὁ γάμιος κ' ἡ χαρὰ, ποῦ βάσταξε βδομάδες.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΗΣ

ΚΟΛΟΙΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΝΟΣ

(Ἀνέκδοτο)

Ἔνας κολοῖος Κορφιάτικος ἐρώτησ' ἕναν θύννον
Ἐρχόμενον ἀπ' τὰ νερά τῶν πάλαι Βυζαντινῶν.
«Πῶς διασκεδάζεις, τοῦνε μου, σὲ τοῦτα τ' ἀχρογιάλια;»
Καὶ κείνος τοῦ ἀποκρίθηκε καὶ τοῦ περταν τὰ σάλια.
«Ἐν μέσῳ τόσων εὐειδῶν Σειρήνων καλλιμόλπων
Λέω πῶς ἀκόμα βρίσκομαι στὸν Κερατιῶν κόλπον.»

Λ. ΜΑΒΙΛΗΣ

Ο ΑΝΤΡΑΣ ΤΗΣ ΑΚΟΥΛΚΑΣ

Ἦτανε κοντὰ μεσάνυχτα κ' εἶχα κι' ὄλας ἀποκοιμηθῆ, ὅταν ἄξαφνα ἐζύπνησα. Ἔνα φῶς ἀχνὸ ἐφώτιζε τὴ σάλα καὶ στὴν ἡσυχία τῆς νύχτας ἀκούονταν ἡ γλήγορη καὶ δύσκολη ἀναπνοὴ τοῦ Οὐστιαντέφ. Ἀπὸ μακριὰ ἄκουσα τὰ βαρῶν πατήματα τοῦ περίπολου. Σὲ λίγο μιὰ κοντακιά ἐτρένταζε τὰ σκνίδια· ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ ὁ δεκανέας προβατῶντας σιγά, ἐμέτρησε τοὺς ἀρρώστους, ἐπειτα ἡ πόρτα ἐξανакλειστικε, ὁ σκοπὸς ἀλλάχτηκε καὶ ὄλα ἐξανάπεσαν στὴν πρώτη τους ἡσυχία. Τότες μοναχὰ εἶδα κοντὰ στὸ κρεββάτι μου δύο ἀρρώστους ποῦ δὲν ἐκοιμόντανε, μὰ ποῦ ἐκουβεντιάζανε ἀναμεταξύ τους. Ἀπὸ πολλή ὥρα θὰ μιλούσανε ἔτσι, μὰ δὲν ἄκουσα τὴν ἀρχὴ τῆς ἱστορίας τους, ὅταν ἐβόλθηκα νὰ κρουφακούω, δὲν ἐμπόρεσα στὴν ἀρχὴ ν' ἀρπάξω παρὰ μισόλογα. Σιγά, σιγά, ὅμως ἐσυνήθισα καὶ ἔρχισα νὰ καταλαβαίνω. Ὁ ἕνας μισοξαπλωμένος στὸ κρεββάτι τοῦ ἐμιλοῦσε ζωηρὰ μὲ τὸ κεφάλι ἀνασηκωμένο καὶ γυρισμένο κατὰ τὸ σῦντροφό του, ὁ ἄλλος καθισμένος στὸ κρεββάτι τοῦ μὲ τὰ πόδια ἀπλωμένα ἄκουε σκεπτικός· κᾶπου, κᾶπου, ἔλεγε καὶ κανένα λόγο καὶ κάθε λίγο ἐπαρχιόμιζε τὴ μύτη τοῦ μὲ ταμπάκο. Ἦτανε ὁ στρατιώτης Τσερεβίν, ἕνας πενηντάρης κουτὸς καὶ παραξένος· ὁ ἄλλος ὁ Τσικῶφ ἦτανε νέος ἀκόμα, τριαντάρης καὶ ἐδούλεβε στὸ ἀργαστήρι τῆς κοφτικῆς. Ὡς ἐκείνην τὴν ὥρα δὲν τὸν εἶχα προσέξῃ κι' ἀκόμα κ' ἐπειτα δὲν τὸν ἐπρόσεξα. Ἦτανε ἕνας ἀφηρημένος καὶ ἀλαφρόμυαλος· ἔμενε βδομάδες βουβὸς κι' ἀμίλητος, κακὸς μὲ ὄλους, γιὰ ν' ἀρχινήσῃ ἄξαφνα νὰ γελάει καὶ νὰ ταραζέται μὲ τὸ τίποτα, τρέχοντας ἀπὸ στρατῶνα σὲ στρατῶνα καὶ σκοτίζοντας ἔτσι ὄλον τὸν κόσμο. Ἐτρως γι' αὐτὸ καμπόσες ξυλιές καὶ ξανάπεφτε πάλι στὴ βουθαμάρα τοῦ. Κανένας δὲν τὸν ἀγαποῦσε γιὰ τὴν τεμπελιά τοῦ. Ἦτανε κοντὸς καὶ λιγνός, μὲ ματιὰ σκεπτικὴ καὶ ἀνήσυχη. Ἐπαιζε καλὰ τὴν κιθάρα καὶ τοῦ ἄρεσε νὰ τῆνε σημαινῆ. Τὶς γιορτάδες τονὲ βάνανε νὰ χορέψῃ καί, μὰ τὴν ἀλήθεια, ἐχόρεβε καλὰ· μάλιστα ἂν τῶκανε στανικῶς, γιὰτὶ ἐχόρεβε τότες περισσότερο γιὰ ν' ἀρέσῃ, παρὰ ἀπὸ σικιζῆ, γιὰτὶ ἦτανε πολὺ φαντασμένος.

«Τὸ λοιπὸν ποῦ λὲς» ἔλεγε ὁ Τσερεβίν, «κάθε ποῦ κατέβαινε στὴν ἀγορὰ, ὄλοι τότε χαιρετούσανε μὲ σεβασμὸ, γιὰτὶ ἦτανε πολὺ πλούσιος.»

«Ἦτανε» εἶπε, «ἐργολάβος;»

«Ναί. Μὰ οἱ συγγωριανοὶ μου εἶναι πολὺ φτωχοί, ἔχουνε μάβρη φτώχεια. Οἱ γυναῖκες πᾶνε καὶ παίρνουνε νερὸ μακρὰ ἀπὸ τὸ ποτάμι καὶ συχνὰ τὸ καλοκαίρι δὲ βρίσκουνε οὔτε ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ πιοῦνε. Καταστροφή, σοῦ λέω, καταστροφή! Μὰ ἀφ'ὅς ὁ Ἄγκουντίν Τρόφουμιτς εἶχε ἕνα μεγάλο γτήμα καὶ τρεῖς δουλεφτάδες. Εἶχε ἀκόμα καὶ μελισσῶνα, γιὰτὶ ἐπούλουνε μέλι. Στὸ χωριὸ μας τὸν ἐσεβόντανε πολὺ. Ἦτανε ἐβδομηντάρης ψηλὸς καὶ ψαρὸς. Ὅταν ἐκατέβαινε στὴν ἀγορὰ τότε χαιρετούσανε ὅλοι καὶ τοῦ εὐκλιόντανε χρόνους πολλοὺς. Ἦξερε καλὰ ἀποζῶ ὅλες τὶς ἀκουλουθίες. Συχνὰ ἔβανε τὴ γρηὰ του νὰ κάτση ἀπέναντί του καὶ τῆς ἔλεγε: «Ἄκουσε καὶ προσπάθησε νὰ καταλάβῃς». Κι' ἄρχιζε νὰ διαβάξῃ καὶ νὰ ζηγήῃ τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία.

«Ἡ γυναῖκα του ἦτανε πολὺ νεώτερή του, γιὰτὶ τὴν ἐπαντρέφτηκε σὲ δεῦτερο γάμο, γιὰ νὰ κἀμῃ παιδιὰ ποῦ δὲν ἀπόχτησε μὲ τὸν πρῶτο. Μὲ τὴ Μαρία Στεφανόβνα, ἔκαμε τρία παιδιὰ, δύο ἀρσενικά, ποῦ τὸ μικρότερό τους ὁ Βασίλης γεννήθηκε, ὅταν ὁ πατέρας του ἦτανε ἐξῆντα χρόνων καὶ μιὰ κοπέλλα μεγαλύτερη τὴν Ἀκούλκα, ποῦ ἦτανε τότες δεκοχτῶ.»

«Ἡ γυναῖκα σου ἔ;»

«Μὴ βιάζεσαι. Πρέπει πρῶτα νὰ σοῦ πῶ γιὰ τὶς ἀντραγαθίες τοῦ Φίλκα Μόροντζωφ. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ παληο-Φίλκας εἶπε τοῦ γέρου Ἄγκουντίν. «Νὰ μοιράσουμε καὶ νὰ μοῦ δώκῃς τὰ τετρακόσια ρούβλια. Ἐγὼ δὲν εἶμαι δουλεφτῆς σου καὶ δὲ θέλω ν'ἄχω νὰ κἀμω ἄλλο μαζὶ σου, γι'αὐτὸ δὲ θὰ παντρεφτῶ οὔτε τὴ θυγατέρα σου τὴν Ἀκούλκα, μὰ θὰ γλεντήσω. Τώρα ποῦ οἱ γονεοὶ μου ἐπέθάνανε θὰ φάω πρῶτα τὴν κληρονομιά μου κ' ἐπειτα θὰ καταταχτῶ στρατιώτης.» Ὁ Ἄγκουντίν τοῦ ἐμέτρησε τὰ λεφτὰ του, γιὰτὶ εἶχε ἄλλη φορὰ ἐμπορεφτῆ μὲ τὰ λεφτὰ τοῦ πατέρα του καὶ τοῦπε: «Εἶσαι ἕνας χαμένος ἄνθρωπος». Μὰ ὁ Φίλκας τοῦ ἀποκρίθηκε:

«Χαμένος, ξεχαμένος, τί σὲ γναιάζει ἐσένα, παληόγερε; Μ' ἀρέσει περισσότερο νὰ γλεντάω, παρὰ νὰ κἀνω τὴ ζωὴ σου, διακονάρη. Μὰ μ' ὅλα τὰ λεφτὰ σου δὲ θὰ πάρω τὴν Ἀκούλκα σου, γιὰτὶ ἔχω κιόλας κοιμηθῆ μαζὶ τῆς.»

—«Τί;» ἐφώνηξε ὁ γέροντας θυμωμένος «ντροπιάζεις ἔτσι μιὰ τίμια κοπέλλα καὶ ἀπὸ τίμιο σπίτι; Κιὰ πότε λοιπὸν, ὀχιὰ φαρμακωμένη, ἐκοιμήθηκες μαζὶ τῆς.»

«Ὅχι ἐγὼ μοναχὰ, μὰ κανένας δὲ θὰ θέλῃ ἄλλο τὴν Ἀκούλκα σου. Ἄκου ποῦ σ' τὸ λέω ἐγὼ. Οὔτε ὁ Μικίτα Γρηγόριτς ὁ ἴδιος δὲ θὰ τῆνε πάρῃ, γιὰτὶ θὰ τότε ποῦνε ἄτιμο τὴν ἔχω ἀπὸ τὸ περασμένο χυλόπωρο.»

«Ἀπὸ τότες λοιπὸν ὁ Φίλκας ἄρχισε νὰ γλεντᾷ. Μὲ παρὰ ἀπὸ φίλους ἐγλεντούσε γιὰ τρεῖς ὀλάκκαιρους μῆνες. Ἔβραε ὅλα τὰ λεφτὰ του, γιὰτὶ ἔλεγε. «Ὅταν θὰ τὰ φάω ὅλα θὰ πῶ νὰ καταταχτῶ στρατιώτης.» Ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ ἐγύριζε μεθυσμένος μὲ τ' ἀμάξι. Καὶ πῶς τὸν ἀγαπούσανε τὰ κορίτσια!...»

—«Τὴν εἶχε λοιπὸν ἀλήθεια τὴν Ἀκούλκα;»

—«Θὰ σοῦ πῶ ὕστερα. Εἶχα τότες καὶ γὼ μόλις θάψῃ τὸν πατέρα μου κ' ἡ μάνα μου ἔφτανε γλυκὰ γιὰ τὸ μαγαζὶ τοῦ Ἄγκουντίν. Ἔτσι ἐψεφοζούσαμε. Εἶχαμε, δὲ σοῦ λέω, ἕνα μικρὸ κομμάτι γῆς πίσω ἀπὸ τὸ δάσος, μὰ ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ πέθανε ὁ πατέρας μου τ' ἀρήσαμε νὰ λογγιάσῃ, γιὰτὶ κ' ἐγὼ ἐγλεντοκοπούσα. Ἐδεῖνα ἀδιάκοπα τὴ μάνα μου, γιὰ νὰ μοῦ δίνῃ λεφτὰ.»

—«Ἄσκημα. Εἶναι μεγάλη ἁμαρτία» εἶπε ἡσυχα ὁ Τσερεβίν.

—«Ἔφτανε μέρα ποῦ ἤμουνα ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ μεθυσμένος. Εἶχαμε πάντα τὸ σπίτι μας, μὰ δὲν ἄξιζε τίποτα καὶ ἦτανε ἄδειο μέσα. Ἐμένουμε βδομάδες νηστικοί. Ἡ μάνα μου μ' ἐβριζε γι' αὐτὸ, μὰ ἐμένα δὲ μοῦ κλιόντανε καρφί. Ἦμουνα τότες στενὸς φίλος τοῦ Φίλκα. Ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ εἰμάστενε ἀχώριστοι. «Παῖξε μου,» μοῦλεγε, «κιθάρα καὶ γὼ ζαπλωμένος θὰ σοῦ ρίχνω καπίκια, γιὰτὶ εἶμαι τώρα πολὺ πλούσιος.»

«Μιὰ μέρα μοῦ λέει. «Θὰ πᾶμε ν' ἀλειψοῦμε μὲ κατράμι τὴν πόρτα τῆς Ἀκούλκας, γιὰτὶ δὲ θέλω νὰ τὴν πάρῃ ὁ Μικίτα Γρηγόριτς. Ἦτανε καμπόσος καιρὸς, ποῦ ὁ γέρω Ἄγκουντίν ἐπάσκιζε νὰ παντρεψῇ τὴ θυγατέρα του μ' ἀπὸ τὸ Μικίτα, ἕνα γέρω ἀπόγηρο μὲ γυαλιὰ. Μὰ ὁ Μικίτας, ἄμα ἔμαθε τὰ ὅσα ἐψάλλανε τῆς Ἀκούλκας, ἐβιάστηκε νὰ χαλάσῃ τὸ γάμο. «Θάνα μεγάλη ντροπὴ γιὰ μένα» εἶπε τοῦ γέρου Ἄγκουντίν. «Κ' ἐπειτα νὰ ποῦμε καὶ τὴν ἀλήθεια εἶμαι καὶ λίγο γέροντας γιὰ παντρεῖά.»

«Ἀλειψοῦμε λοιπὸν μὲ κατράμι τὴν πόρτα τῆς Ἀκούλκας. Τὸ ζῦλο ποῦ ἔραγε ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς εἶναι μεγάλο πρᾶμα. Οἱ φωνές τῆς καὶ οἱ βλαστήμιες τοῦ πατέρα τῆς ἀκουόντανε στὸ δρόμο. Ὁ Φίλκας ὡς τόσο ἔλεγε σὲ ὅλους ποῦ εἶχε ἀπὸ καιρὸ τὴν Ἀκούλκα. Μιὰ μέρα τὴν ἀπάντησα στὸ

δρόμο με μιὰ στάμνα νερό. «Καλημέρα,» τῆς εἶπα, τί κάνει ὁ ἀγαπητικός σου;» Μὲ κοίταξε μὲ τὰ μεγάλα τῆς μάτια καὶ γλώμισε. Μὰ ἡ μάνα τῆς, ποῦ μᾶς εἶδε ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἐφαντάστηκε ποῦ ἐγώ ρά τρεβε μαζὴ μου καὶ τῆς ἐφώνησε: «Δὲν ἐρχεσαι σπιτι, ἀντρόπιαστη;» Ἐκείνη τὴν ἡμέρα τήνε ξαναδαίρανε. Γιὰ ὦρα τήνε χτυποῦσε ἡ μάνα τῆς λέγοντάς τῆς: «Θὰ σὲ δέρνω ὅσο ποῦ νὰ σάκσης, γιατί τῶρα δὲν εἶσαι ἄλλο παιδί μου.» Μιὰ μέρα ἐρχεται ἡ μάνα μου, μὲ βρίσκει καὶ μοῦ λέει. «Δὲ ντρέπεται νὰ κάθεται ἔτσι; Δὲν παντρέβεται καλῆτερα τὴν Ἀκούλκα; Οἱ γονεὶ τῆς θὰ χαροῦνε νὰ σ'τῆνε δώκουνε καὶ θὰ σοῦ μετρήσουνε καὶ τετρακόσια ρούβλια ἀσημένια.»

«Μὰ» τῆς λέω ἐγώ, «τῶρα ὅλοι ξέρουνε τὴ ντροπὴ τῆς.»

«Κούτιακα, μοῦ λέει, ὁ γάμος τὰ σκεπάζει ὅλα. Τόσο τὸ καλύτερο γιὰ σένα, ἂν ὅλη τῆς τὴ ζωὴ θὰ ντρέπεται ἀπέναντί σου. ἔπειτα θὰ σιάσουμε καὶ τί; δουλειές μας μὲ τὰ λεφτά τους. Ἐμίλησα κι' ὅλας μὲ τὴ Μαρία Στεφανόβνα καὶ δὲ λέει ὄχι.»

«Ἄν μοῦ δώκῃς ἀμέσως τῶρα» τῆς λέω «εἴκοσι ρούβλια, κάτι γίνεται, ἀλλοιῶς δὲν παντρεύομαι.»

«Μπορεῖς νὰ μὴ μὲ πιστέψῃς, μὰ ὡς τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου ὅλο ἔπινα. Μιὰ μέρα μὲ βρίσκει ὁ Φίλκας στὸ δρόμο καὶ μοῦ λέει. «Θὰ σοῦ τσακίσω τὰ μοῦτρα καὶ κάθε βράδυ θὰ κοιμῶμαι μὲ τὴν Ἀκούλκα σου!» Ντροπιασμένος τρέχω στὸ σπιτι καὶ φωνάζω «Ἄ δὲ μοῦ δώκουνε ἀμέσως τῶρα ἄλλα πεινῆντα ρούβλια, δὲν παντρεύομαι.»

«Νὰ μὴ σ' τὰ πολυλογῶ, ὡς τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου ἤμουνα πάντα μεθυμένος. Ἐκείνην τὴν ἡμέρα, ἀφοῦ μᾶς ἐστεφάνωσε ὁ παπᾶς, ἐτοίμασα ἓνα καλὸ λουρί, ἀποφασισμένος νὰ δώκω μ' αὐτὸ στὴν Ἀκούλκα ἓνα καλὸ χέρι ξύλο, γιὰ νὰ τήνε μάθω νὰ σφάλλῃ πρὶν παντρευτῆ καὶ γιὰ νὰ μάθῃ ὁ κόσμος πῶς δὲ μὲ κοροϊδεῖ.»

«Καλὰ τὸ σκέφτηκες, κι' αὐτὸ θὰ τῆς ἐχρειαζόντανε καὶ γιὰ παρ' ἐμπρός...»

«Μὴ μ' ἀντισκόφτεις, σύντροφε... Στὸ χωριό μου λοιπὸν συνηθίζουνε, μὲλις γυρίζουνε ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ νὰ πᾶνε οἱ γαμπροὶ στὴν κἀμαρὰ τους, καὶ οἱ καλεσμένοι νὰ κάθονται νὰ πίνουν. Ἐμεινα τὸ λοιπὸν μοναχός μου μὲ τὴν Ἀκούλκα. Ἦτανε γλωμῆ, γλωμῆ, γιατί μὲ φοβόντανε. Τὰ μαλλιά τῆς ἦτανε ξανθὰ ὡς τὸ λινάρι καὶ μὲ κοίταζε μὲ τὰ μεγάλα τῆς μάτια.

Ἐτοίμασα τὸ λουρί καὶ τῶρα κοντὰ στὸ κρεββάτι, μὰ δὲ μοῦ χρειάστηκε, γιατί εὑρηκα τὴν Ἀκούλκα ἀγνὴ ὡς τὴν ἀθώοτη.»

«Μωρὲ τί μοῦ λές;»

«Ὅπως σοῦ λέω! Τίμια κοπέλλα καὶ ἀπὸ τίμιο σπιτι. Γιατί λοιπὸν, εἶπα μέσα μου τότες, τήνε τυραγνήσανε τόσο τὴ δυστυχισμένη καὶ γιατί αὐτὸς ὁ Φίλκας Μόροντζωφ τὴν ἐντρόπιασε φανερά;»

«Ἀλήθεια!»

«Γονατίζω τότες μπροστὰ τῆς καὶ τῆς λέω. «Ἀκριβὴ μου Ἀκούλκα, συμπάθησέ με ποῦ πίστεψα στὴν ντροπὴ σου.» Αὐτὴ καθισμένη στὸ κρεββάτι μὲ κοιτάζει, μοῦ βάνει τὰ δύο χεῖρα τῆς στὶς πλατες καὶ βάνεται νὰ κλαίῃ καὶ νὰ γελᾷ. Ξαναγυρίζω τότες στοὺς καλεσμένους γιὰ νὰ τοὺς πῶ τὸ νέο. «Τῶρα, λέω, ἂν ξανὰ βρω μπροστὰ μου τὸ Φίλκα Μόροντζωφ θὰ τόνε σκοτώσω.»

«Ἐπρεπε τότες νὰ ἰδῆς τὴ χαρὰ τῶ γερόντων. Ἡ μάνα τῆς ἀρχίνησε νὰ κλαίῃ καὶ ἤθελε μὲ κάθε τρόπο νὰ γονατίσῃ μπροστὰ στὴ νύφη· ὁ πατέρας τῆς τρέμοντας ἤρθε κοντὰ τῆς καὶ ἀφοῦ τὴν ἐχάιδεψε τῆς εἶπε: «Ἄν τὸ ξέραμε αὐτὸ, παιδί μου, θὰ σοῦ βρίσκαμε ἄλλον ἄντρα.»

«Τὴν ἄλλη μέρα μεθυμένος ἀκόμα, ἀφίνω τοὺς καλεσμένους, τρέχω στὴν ἀγορὰ καὶ ἀρχίζω νὰ φωνάζω: «Ἄς φέρῃ λοιπὸν τὰ μοῦτρα τοῦ αὐτὸς ὁ Φίλκας Μόροντζωφ. Ἄς μοῦ τόνε φέρουνε μπροστὰ μου τὸν παλῆανθρωπο!» Ἐχρειαστήκανε τρεῖς νὰ μὲ πάρουνε σπιτι...»

«Ἐπειτα ἀπὸ λίγες μέρες μὲ βρίσκει ὁ Φίλκας στὸ δρόμο καὶ μοῦ λέει: «Πούλησέ μου τὴ γυναῖκα σου· καὶ θὰ σοῦ δώκω νὰ πιῆς. Κάμε ὅ,τι ἔκαμε καὶ ὁ Γιάσκας, ποῦ εἶναι τῶρα τρία χρόνια παντρεμένος, χωρὶς νὰ κοιμᾶται μὲ τὴ γυναῖκα του.»

«Μὰ ἐγὼ τοῦ ἀποκρίθηκα: «Εἶσαι ἓνας δειλός.»

«Βλάκα,» «μοῦ λέει καὶ τί μποροῦσες νὰ καταλάβῃς, ἀφοῦ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἤσουνε στὰ χεῖρα στὸ μεθύσι;»

«Γυρίζω ἀμέσως σπιτι μου καὶ βάνομαι νὰ φωνάζω: — «Μὲ παντρέψανε, ὅταν ἤμουνα μεθυμένος, μὲ γελᾶσανε χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω!» Κι' ἀρχίζω νὰ δέρνω τὴ γυναῖκα μου. Γιὰ δύο ὥρες τήνε πέθανα στὸ ξύλο, τόσο ποῦ ἔπεσε ἄρρωστη καὶ ἐκάθισε τρεῖς βδομάδες στὸ κρεββάτι.

«Μιὰν ἄλλη μέρα ὁ Φίλκας μοῦ λέει: «Θᾶθω σπιτι σου μὲ παρέα καὶ μπροστὰ στὰ μάτια σου θὰ δείρω τὴ γυναῖκα σου, ὅσο θέλω.» Θὰ τὸ πιστέψῃς; Γιὰ δύο μῆνες δὲ βγήκα ἀπὸ τὸ σπιτι μου ἀπὸ τὸ φόβο μὴν ἔρθῃ καὶ

μέ ντροπιάση. Και γι' αυτό άρχισα νά δέρνω πάλι τήν 'Ακούλκα μου....

«Στό ύστερο τώμαθα τόσο, πού τήν έδερνα από τό πρωτόως τό βράδυ. Ή μάνα μου μ' έβριζε γι' αυτό και ό γέρος 'Αγκουντίν με τή γυναίκα του έρχόντανε κάποτες νά με παρακαλέσουνε νά φρίνωμαι πιό καλός με τήν κόρη τους. Μά εγώ, όσο αύτοί με πρκακαλούσανε τόσο πιό πολύ τήν έδερνα.»

«'Ασκημα!» είπε ό Τσερεβίν. «Πρέπει, δέ σου λέω, νά δέρνη κανείς κάπου κάπου τή γυναίκα του, γιατί άν έλειπε και τό ξύλο, δέ θά μπορούσε νά ζήση μαζί της' όχι όμως και νά τό παρακάνη! Έσώπασε για λίγο κ' έπειτα είπε. «Όσο για τό Φίλκα Μόροντζωφ, άφού έραγε και τό ύστερο λεφτό του κατατάχτηκε στρατιώτης. Τήν ήμέρα πούχε νά φύγη για τό σύνταγμα, ό δρόμος ήτανε γιοματός κόσμο.

«'Εκείνην τήν ώρα ή 'Ακούλκα έγύριζε από τό χωράφι. Μόλις ό Φίλκας τήν είδε, επέζεψε, τής έθγαλε τό καπέλλο ως τή γής και τής είπε: «'Αγάπη μου, ψυχή μου, δυό χρόνια σ' άγαπούσα και τώρα με παίρνουνε στρατιώτη με τή μουζική. Συμπάθησέ με, τίμια καπέλλα, άν με τό φέρισμό μου έστάθηκα αίτία νά δυστυχήσης.» Και τήν έχαιρέτησε πάλι ως τή γής.

«'Η 'Ακούλκα τήχασε στην άρχή, μά έπειτα τότε χαιρέτησε κι' αύτή ως τή γής και τούπε: «Συμπάθησέ με και μένα, παληκάρι μου, μά δέ σου βαστάω κανένα βάρος.» «Όταν έρτάκαμε στην κατοικιά τήν έρώτησα. «Δέ μου λές τί τούπες, παληγούναικο;» Με κοίταζε τότες χωρίς νά τή χάζη και μούπε: «Τίποτα δέν άγαπάω τώρα στόν κόσμο τόσο όσο τό Φίλκα.»

«'Ακούς; άκούς;»

«'Όπως καλά καταλαβαίνεις, έξαφνίστηκα... Για όλην τήν ήμέρα δέν άνοιξα στόμα' μέσ τό βραδάκι όμως τής λέω: «'Ακούλκα, τώρα θά σε σκοτώσω!» Όλη νύχτα δέν έκλεισα μάτι. Κατά τή χαράματα άσηκώθηκα, έτράβηξα πρώτα καμπόσο ρακί κ' έδιάταξα έπειτα τήν 'Ακούλκα νά έτοιμαστή για νά πάμε στό χωράφι.

«Τό χωράφι μας ήτανε καμιά δεκαπενταριά μίλια μακριά από τό χωριό, και ό δρόμος του περνούσε από ένα πυκνό δάσος. Έκίμαμε λοιπόν μόλις τρία μίλια μέσ στό δάσος, όπου σταματάω τάλογο: «Κατέβα!» τής λέω, «ήρθε ή ύστερή σου». Με κοίταζε τρομαγμένη και δέν είπε λόγο. «Σέ βαρέθηκα» τής είπα' «κάμε γλήγορα τήν προσευκή σου!» —Τήν άρπάζω έ-

πειτα από τή μαλλιά, τραβώ τό μαχαίρι μου, τής άναποδογυρίζω τό κεφάλι και με μία μαχαιριά τής κόβω τό λαιμό... Βάνει τίς φωνές' τό αίμα πετιέται άπάνου μου ζεστό, ζεστό.

«Ρίχνω τό μαχαίρι μου, τήν άγκαλιάζω, και βάνω τίς φωνές. Φωνάζει και κείνη, χτυπιέται και με γιομίζει αίματα. Τρομαγμένος, τήν άφίνω εκεί, κοντά στό άμάξι, και τρέχω σπίτι μου, όπου πάω και κρύβομαι κάτω από κάτι ξύλα. Έμεινα εκεί ως τό βράδυ.»

«Και ή 'Ακούλκα;»

«Φαίνεται πως κι' αύτή έδοκίμασε νά συρθη, ως τό σπίτι, γιατί τήνε βρήκανε καμιά κατοστή πατήματα μακριά από τόν τόπο πού τήν είχα μαχαιρώση.»

«Μά δέν τής είχες κόψει λοιπόν τό λαιμό πέρα πέρα;»

«Έτσι φαίνεται» άπάντησε σκεπτικός ό Τσικώφ.

«Γιατί» είπε ό Τσερεβίν «πρέπει νά ξέρης πού έχουμε στό λαιμό μας μία φλέβα, πού, ά δέν τήν κόψης, με τήν πρώτη μαχαιριά, δέν άφίνει έπειτα τό σφαγμένο νά πεθάνη.»

«Μά άφού σου λέω πού απέθανε!— Τήνε βρήκανε κρύα τό ίδιο βράδυ έιδοποιήσανε τήν άστυνομία και άρχισαν νά με γυρεύουνε. Άργά τή νύχτα με βρήκανε κάτου από τή ξύλα και έτσι, πού λές, έξέπεσα έδώ πέρα.»

«Χμ! ... νά σου πώ... Πρέπει βέβαια νά δέρνουμε τίς γυναίκες, γιατί άλλοιώς δέ γίνεται δουλειά,» είπε ό Τσερεβίν, παραγιομίζοντας τή μύτη του ταμπάκο' «σ' αύτή όμως τήν περίσταση, με συμπαθάς, μά έφέρθηκες σαν κουτός. Μούτυχε και μένα μια φορά νά πιάκω τή γυναίκα μου με κάποιονε, μά ξέρεις τί έκαμα; Τήν έκραξα στην κατοικιά και μ' ένα χοντρό σκοινί τής έδωκα τόσο ξύλο, πού άναγκάστηκε νά μου γυρέψη συμπάθειο και νά μου όρκιστή πού δέ θά τό ξανακάμη.»

'Από τίς θύμησες του σαιτιού των Πειθαμένων του DOSTOYEWski.

Μετάφραση ΣΠ. ΛΕΥΤΕΡΙΩΤΗ

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΣΤΗ ΜΟΥΣΑ

*Ὁδήγησέ με, ἐπουράνιε Φωστῆρα,
 Φέγγος ἀγαπημένο, πρὸς τὰ πλάτη
 Μὲ τῆ γλυκεῖα τὴν Ἀπολλώνια λύρα
 Νὰ μπῶ μὲς σιῆς Ἀλήθειας τὸ παλάι·
 Νὰ βρῶ τὸν ὑπερκόσμιο τὸν κρατῆρα
 Ὅθε ἔπιαν πνέματα ἅγια τῆ δροσάτη
 Μυροπνοῇ τοῦ Πλάστη, μὲ πορφύρα
 Νὰ μὲ ἰδοῦνε ψηλὰ τὰ αἰθέρια κράτη.
 Ὡ Ἄνασσα, ποῦ οἱ Ἀρχάγγελοι κοιτάζουν
 Τὰ χεῖλη σου τὰ θεῖα, ποῦ μοσκοσιάζουν,
 Τῆς θωριάς σου θὰ ἰδῶ τὸ μέγα θάμα,
 Θ' ἀφοκρασιῶ τὸ «Αἰνεῖτε» ἀνήκουστου ἤχου
 Καὶ σι' ἅγιο δισκοπότηρο τοῦ σίχου
 Χερουβικὸ θὰ κοινωνήσω ἀνάμα.*

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ

*Ὠϊμένα ὁ αἰθέρας μία, ὁ ἀέρας μία,
 Μία προφητεία πικρὴ μοῦ εἶχαν δορίσει:
 Σιοῦ πόνου τὸ μαρτύριο νὰ μαυρίσει,
 Μακρὰ ἀπὸ σέ, ἡ καρδιά μου· καὶ καμία
 Στὴ σκοτεινὴ τὴν ἄραχνη ἐρημία
 Παρηγοριὰ γιὰ μένα! — Ἄς μὲ χωρίσει
 Ἄπ' τὴ ζωὴ τὸ μνημα! Κυπαρίσσι,
 Σὲ θέλω συντροφιὰ στὴν εὐτυχία
 Ποῦ ἀναζητῶ μὲ φλογισμένη ἀνάσα,
 Σὰ νᾶτανε δροσάτο ἀπὸ τὰ δάσα
 Γλυκὸ ἀγεράκι ἢ μυρωδάτο ἀνάμα.
 Ναι θὰ μὲ πάει ἐκεῖ τοῦ χάρου τὸ αἶτι
 Γιὰ νὰ χαρῶ μὲς τὸ στερνὸ κρεββάτι
 Τὸ παναρμόνιο τῆς γαλήνης θάμα.*